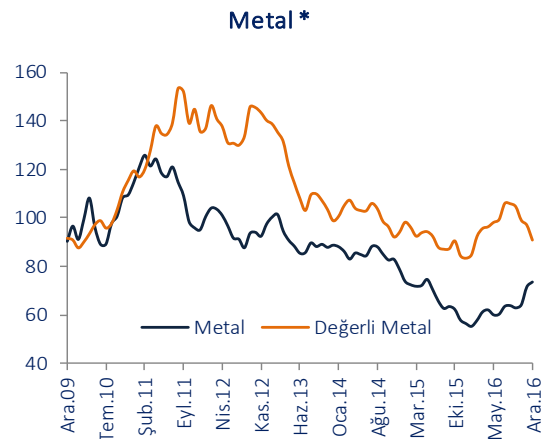
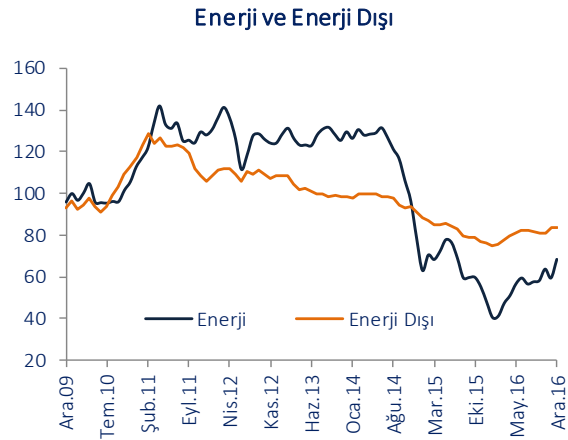
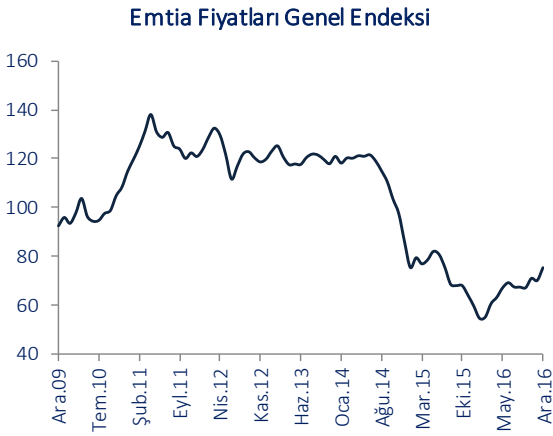

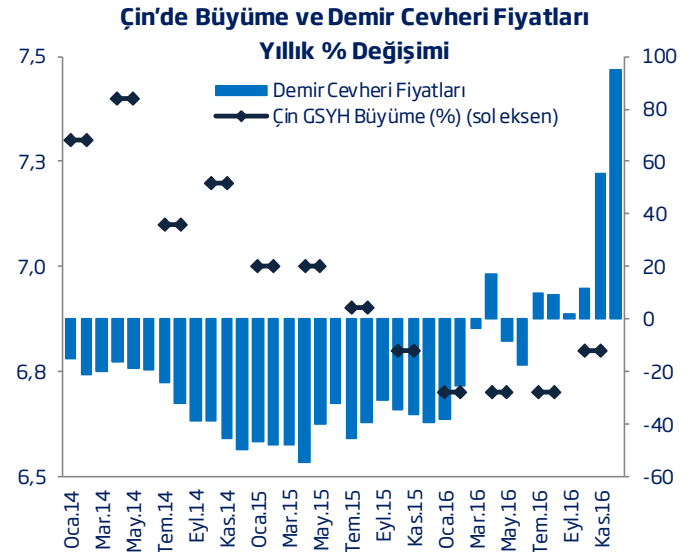
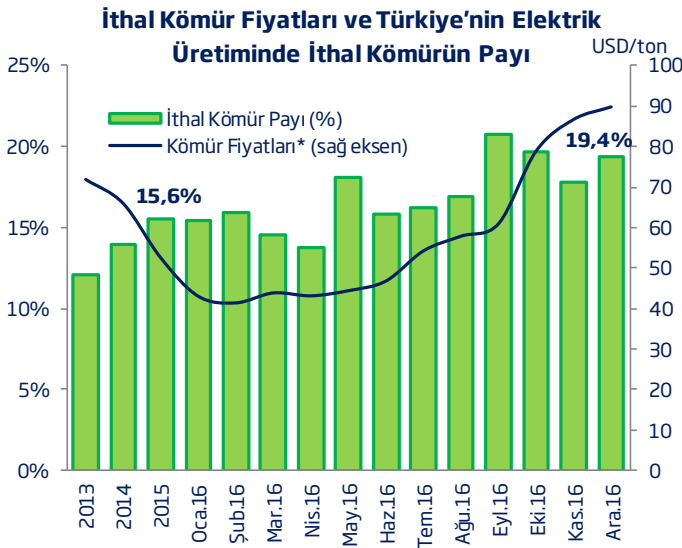
- Emtia fiyatları genel endeksi Aralık ayında enerji ve metal fiyatlarındaki hızlı yükselişin etkisiyle aylık %7,5 arttı. Böylece yıl genelinde endeksteki artış %26,4 olarak gerçekleşti.
- Enerji fiyatları, 30 Kasım'da Viyana'da gerçekleştirilen OPEC toplantısında üye ülkelerin üretim kesintisinde uzlaşması ve ham petrol üreticisi diğer ülkelerin de kesintiye katılacağını açıklamasının etkisiyle %15,1 yükseldi. Son üç aydır yükselişini sürdüren doğalgaz fiyatları da enerji fiyatlarındaki artışı destekledi. Enerji fiyatlarının son dönemde yükselen trendi ABD'de petrol ve doğalgaz kuyu sayısının da hızla artmasına sebep oldu. Atıl kapasitenin yüksek olduğu ABD'de kaya gazı üretiminin seyri de piyasalar tarafından yakından takip ediliyor.
- 2016 yılının son ayında enerji dışı emtia fiyatları, tarımsal ürün fiyatlarındaki gerilemeye rağmen metal fiyatlarındaki %2,8'lik yükselişin etkisiyle sınırlı da olsa artış gösterdi. Kasım ayında sert bir şekilde yükselen bakır ve demir cevheri fiyatlarındaki bu hareketin Aralık ayında da sürmesi metal fiyatlarındaki artışı destekledi.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Kasım sonundaki OPEC toplantısında ham petrol üretiminin günlük 1,2 milyon varil düşürülmesi kararlaştırıldı. Ocak 2017'de uygulanmaya başlayan karar kapsamında büyük ölçüde Suudi Arabistan ve Körfez ülkelerinin kesintiye gittiği gözleniyor. Üretimde kesinti kararından muaf olan Libya ve Nijerya'nın ham petrol üretiminde yıl başından itibaren bir değişim görülmezken, İran'ın üretimini artırdığı kaydediliyor. Öte yandan, en büyük OPEC dışı ham petrol üreticisi Rusya'nın da kesintiye başladığı biliniyor. OPEC üyesi olan/olmayan ülkelerin 2001 yılından bu yana ilk defa aldığı üretimde kesinti yapma kararının ne kadar uygulandığı piyasalar tarafından yakından izleniyor.
- Çin'in Nisan ayında kömür üretimine getirdiği kısıtlamaların ardından kömür fiyatları sert bir şekilde yükselmeye başlamıştı. Elektrik santrallerinde kullanılan termal kömür ve çelik üretiminde kullanılan kok kömürü fiyatlarındaki artışın firmaları ithalata yönlendirmesi ve kapanan kömür madenlerinin bir kısmının tekrar açılması üzerine Çin hükümetinin Aralık ayında madenler üzerindeki yaptırımlarını bir miktar hafifletmesiyle kömür fiyatları Aralık ayında %13,4 geriledi. Hava kirliliğiyle mücadele eden Çin hükümeti kömür üretim kapasitesini agresif bir şekilde azaltmayı hedefliyor.

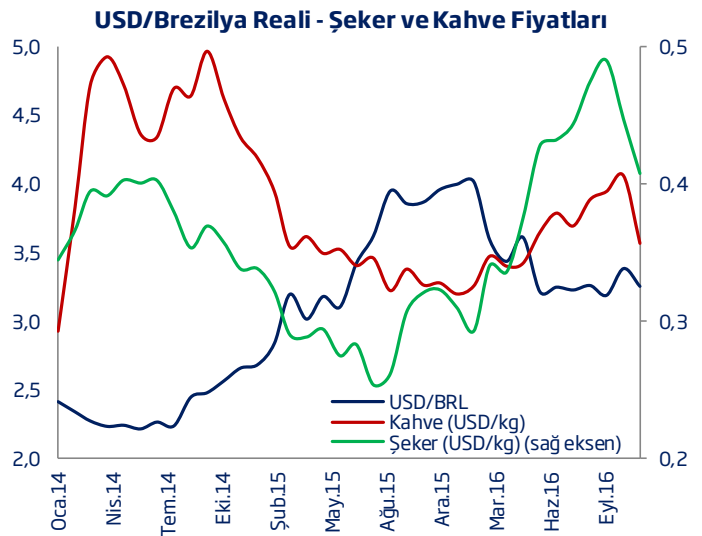
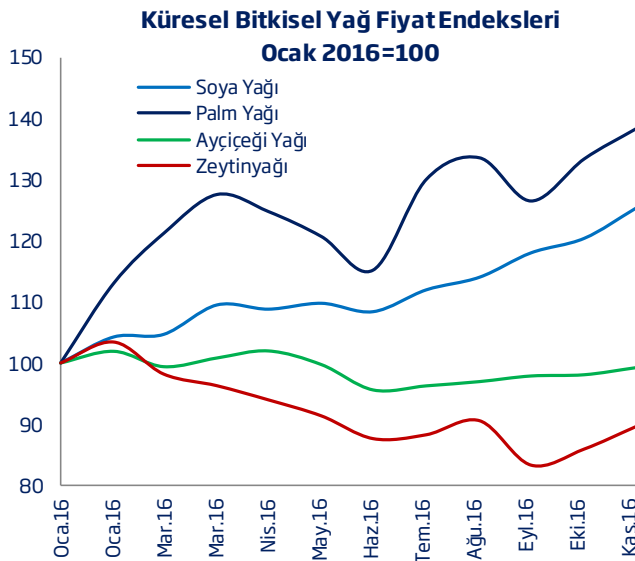

- Türkiye'de kömür üretimi yıllara göre gerilerken, 2015 yılında küresel kömür fiyatlarının düşük seyri ve izlenen enerji politikaları 2016'da kömür ithalatını yükseltti. 2016 yılı içinde elektrik üretiminde kömürün payının %20'nin üzerine çıkması, sektörün en çok kömür ithalatı yaptığı ülke olan Kolombiya kömür fiyatlarına hassasiyetini artırdı. Çin'deki arz kısıtlamalarıyla yükselen küresel kömür fiyatlarının sektörde maliyetleri ve elektrik fiyatlarını yukarı yönlü baskıladığı gözleniyor.
- Demir cevheri hariç endüstriyel metal fiyatları artış Aralık ayında hız kesti. Öte yandan, ABD başkanlık seçimleri sonrasında küresel piyasalarda güçlenen dolar ve ABD 10 yıllık tahvil faizlerindeki hızlı yükseliş nedeniyle altın fiyatları baskı altında kaldı.

Kaynak: Dünya Bankası, IMF, Reuters, TEİAŞ (*) Kolombiya termal kömür fob fiyatı.

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Tarımsal ürün fiyatları endeksi Aralık ayında sınırlı bir düşüş sergiledi. Endeks, 2016 yıl genelinde tahıl rekoltesindeki yükselişin yanı sıra büyükbaş ve kümes hayvanları et fiyatlarındaki düşük seyirle birlikte 2015 yılı ortalamasının altında kaldı.
- Küresel bitkisel yağ fiyatları 2016 yılında karışık bir görünüm sergiledi. Yıl genelinde gerileyen zeytin yağı ve ayçiçek yağı fiyatlarına karşın palm yağı ve soya yağı fiyatlarındaki artışların etkisiyle yükseldi. Dünya genelinde düşen stoklar, ABD, Arjantin ve Endonezya'da biyodizel kullanımı için artan talep soya yağı fiyatlarındaki artışta etkili oldu. Palm yağı fiyatları ise, arz kısıtlarının yanı sıra dünyanın en büyük üreticilerinden Malezya'da ihracattan alınan vergilerin düşürüleceğinin açıklanmasıyla artan küresel taleple birlikte Aralık ayında %3,7 yükseldi.

- Kahve, Aralık ayında %12,1 ile gıda grubunda fiyatı en fazla düşen ürün oldu. Dünyanın en büyük kahve üreticisi olan Brezilya'da son dönemde beklentilerin üzerinde gerçekleşen rekolte fiyatlarındaki düşüşte etkili olurken, 2017 yıl başından itibaren ülkede etkili olan kuraklığın fiyatları tekrar yükselteceği tahmin ediliyor. Öte yandan, Brezilya'nın şeker kamışı üretimindeki artış fiyatların Aralık ayında %8,8 gerilemesine neden oldu. ABD Başkanlık seçimi sonrasında Brezilya realinin dolara karşı değer kaybetmesi de şeker fiyatlarındaki düşüşte etkili olurken, realdeki zayıf seyrin sürmesi halinde ülkenin kahve, kakao, şeker ve soya fasulyesi ihracatının olumlu etkilenmesi bekleniyor.
- Kauçuk fiyatları Çin'de gözlenen talep büyümesiyle aylık bazda %16,2 artış göstererek Aralık ayında ham petrolün ardından fiyatı en fazla yükselen emtia oldu.

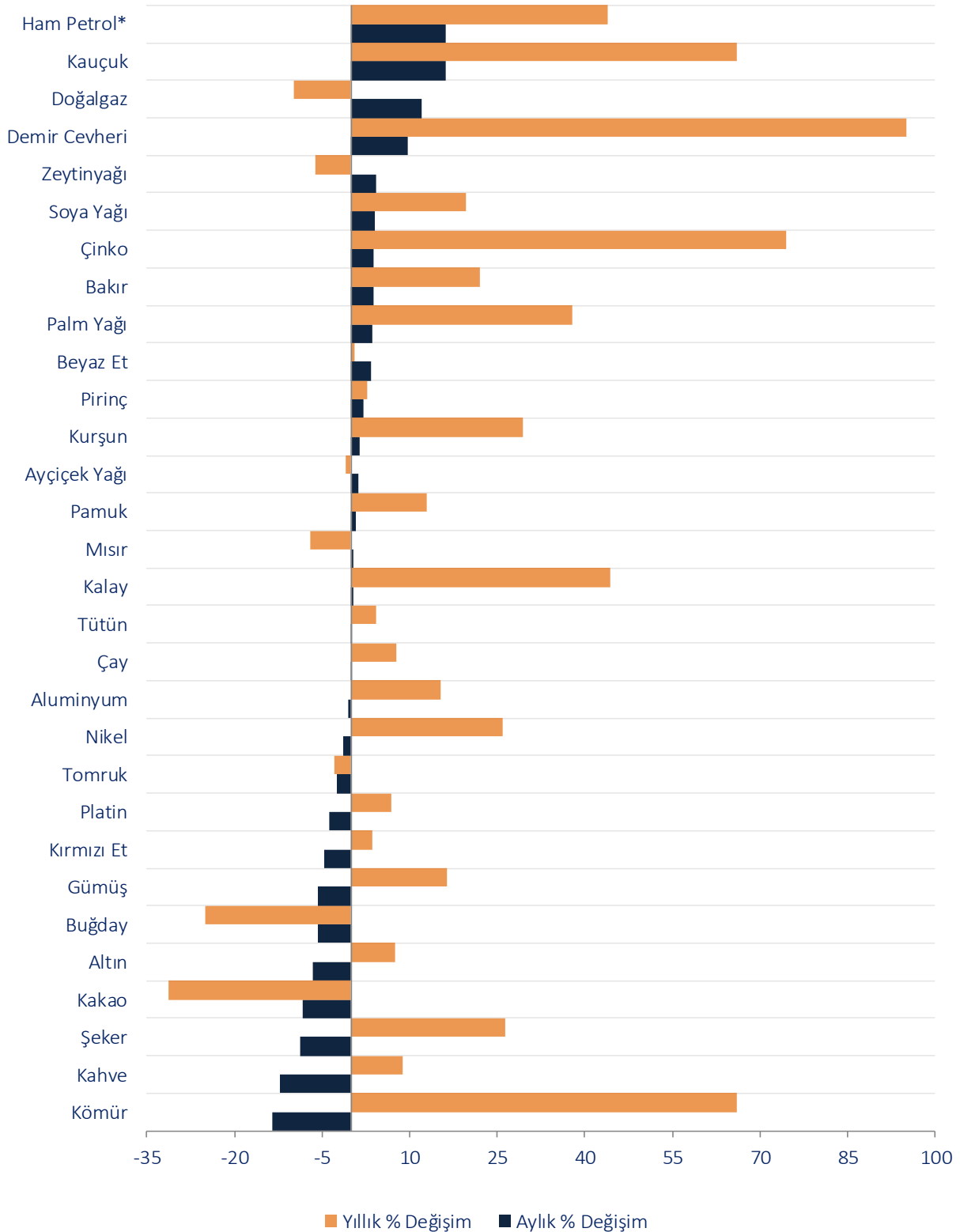
EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- ABD'nin yeni başkanı Trump'ın Trans-Pasifik Ortaklığı'ndan (TPP) çekilmesi ve Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nın (NAFTA) gözden geçirileceğini açıklaması, ABD'nin dış ticarete korumacı bir tavır sergileyeceği yönündeki görüşleri destekliyor. Öte yandan, Trump'ın uygulayacağı maliye politikasına ilişkin belirsizliklerin döviz kurlarında dalgalanmaya sebep olması, emtia ihracatçıları ülkelerde zayıflayan yatırımlar ve gelişmekte olan ülkelerde özel sektörün hızlı artan borç yükünün 2017'de emtia talebini baskılayacağı tahmin ediliyor.
- 2016 yılında %6,7 ile son 26 yılın en yavaş seviyesinde büyüyen Çin'de, rekor seviyede izlenen demir cevheri stoklarının yanı sıra küresel üretimdeki artışa bağlı olarak fiyatların 2017'de baskı altında kalması bekleniyor.

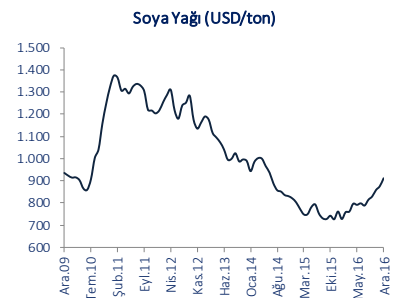
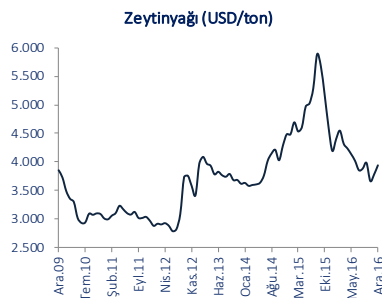
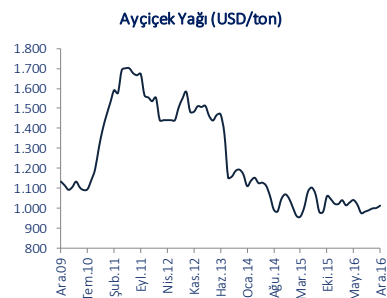
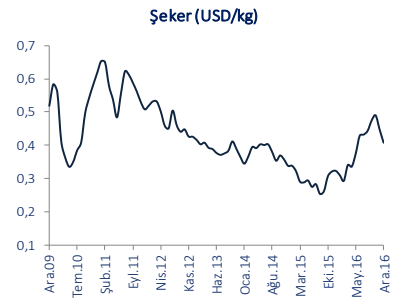
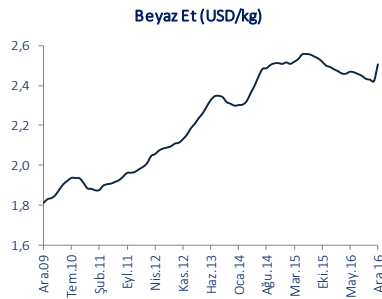
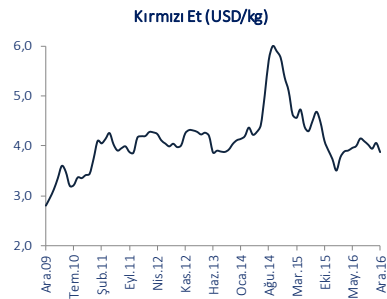
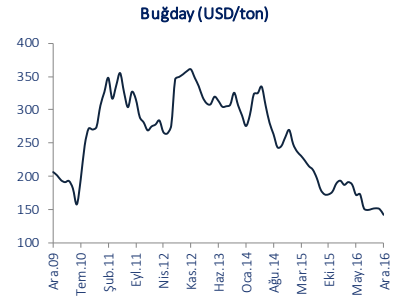
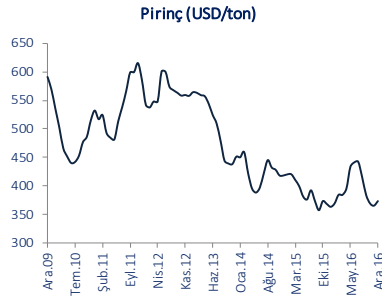
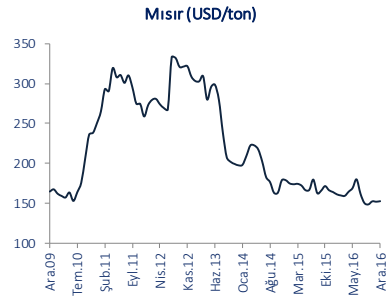
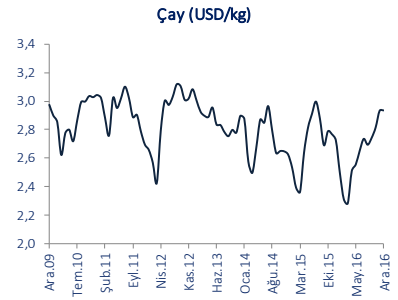
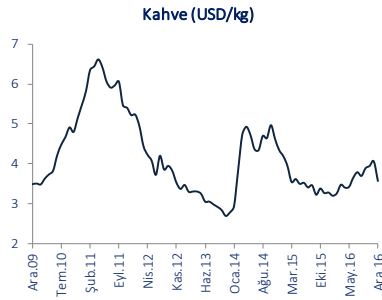
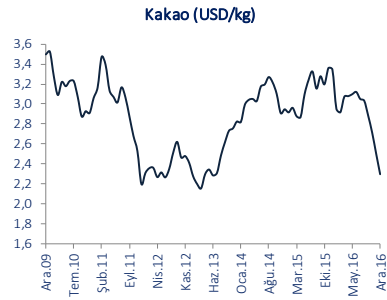
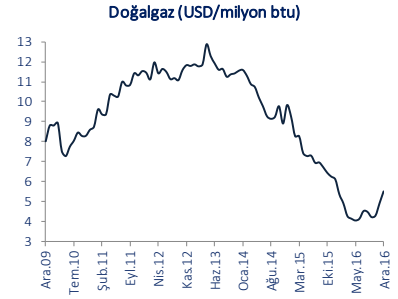
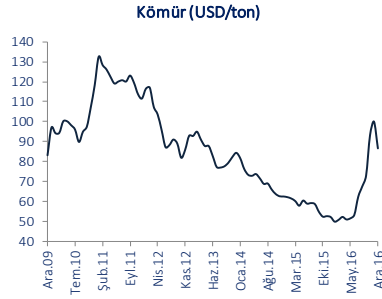
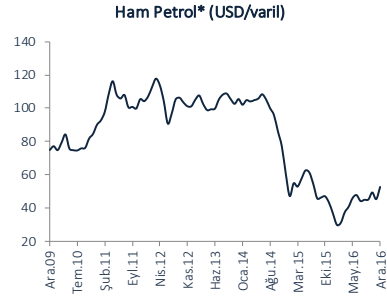
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28,2	96,2	50,8	42,8	55,0	60,0	62,9	71,0
Kömür	USD/ton	26,3	70,1	57,5	65,9	70,0	60,0	55,4	57,7
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3,9	10,1	7,3	4,6	5,0	5,2	5,6	6,7
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	3,1	3,1	2,9	2,6	2,6	2,7	2,8
Kahve	USD/kg	1,9	4,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,7	2,7	2,6	2,8	2,8	2,8	2,9
Soya Yağı	USD/ton	338	909	757	809	900	907	922	960
Mısır	USD/ton	89	193	170	159	160	163	170	189
Pirinç	USD/ton	202	423	386	396	385	389	397	418
Buğday	USD/ton	114	285	204	167	150	156	167	200
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,9	4,4	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,3
Şeker	USD/kg	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metreküp	275	465	389	387	380	385	395	422
Pamuk	USD/kg	1,3	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	2,0
Kauçuk	USD/kg	0,7	2,0	1,6	1,6	2,1	2,1	2,2	2,3
Tütün	USD/ton	2.976	4.991	4.908	4.813	4.900	4.868	4.805	4.650
Metal									
Alüminyum	USD/ton	1.549	1.867	1.665	1.604	1.700	1.734	1.804	1.992
Bakır	USD/ton	1.813	6.863	5.510	4.868	5.400	5.509	5.733	6.335
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28,8	96,9	55,8	58,4	65,0	55,0	55,8	57,9
Kurşun	USD/ton	454	2.095	1.788	1.867	2.200	2.208	2.223	2.261
Nikel	USD/ton	8.638	16.893	11.863	9.595	11.000	11.518	12.627	15.892
Kalay	USD/ton	5.436	21.899	16.067	17.934	20.000	20.216	20.656	21.796
Çinko	USD/ton	1.128	2.161	1.932	2.090	2.650	2.800	2.729	2.559
Altın	USD/troy ons	279	1.266	1.161	1.249	1.150	1.138	1.114	1.055
Gümüş	USD/troy ons	5,0	19,1	15,7	17,1	16,5	16,5	16,4	16,2
Platin	USD/troy ons	545	1.384	1.053	987	1.000	1.032	1.098	1.283

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Aralık 2016)

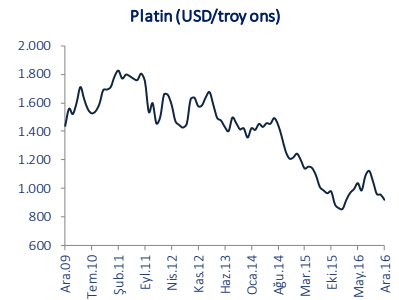
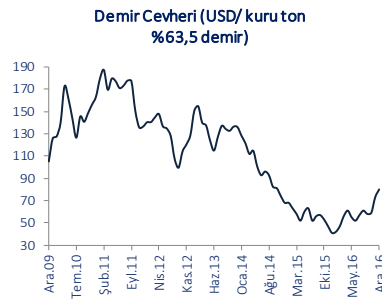
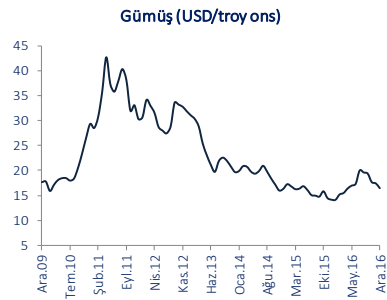
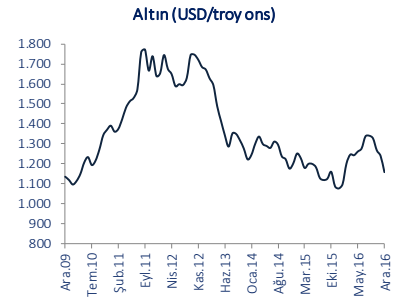
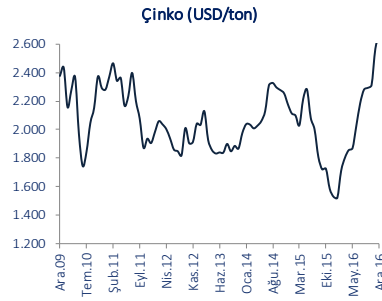
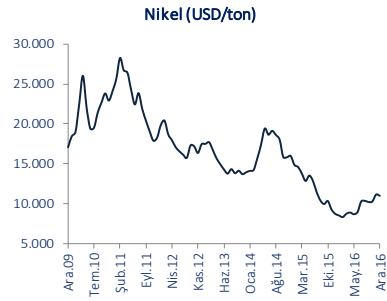
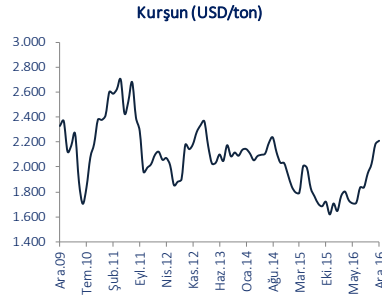
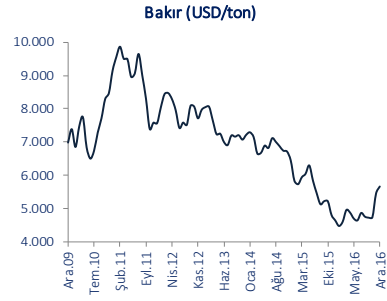
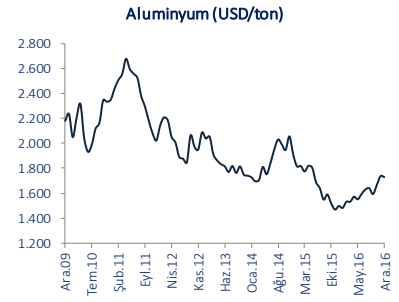
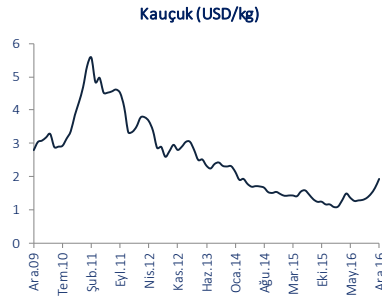
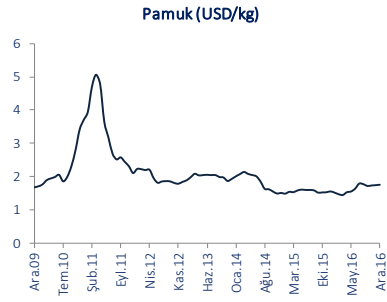
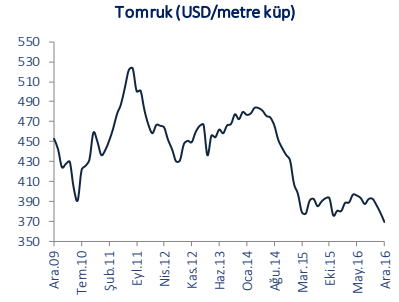
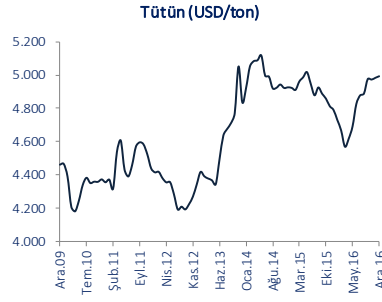
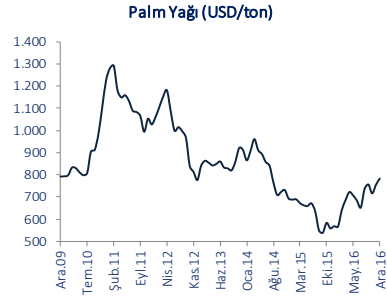
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

Izlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
goksun.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.